

Lisälausunto Helsingin hallinto-oikeudelle 23-1–LAU, 22-30-POI, Nature Events

Rakennus- ja ympäristölautakunta 24.01.2023 § 11

442/10.03.00.00/2022

Valmistelija Lupa-arkkitehti Arja Sihvola,
arja.k.sihvola@kirkkonummi.fi ja kaavoitusarkkitehti Seppo Mäkinen, puh.
09 29671 (vaihde).

Päätösehdotus Lupa-arkkitehti Sihvola Arja

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lisälausunnon:

- 1) Rakennus- ja ympäristölautakunta viittaa päätökseensä 26.4.2022 § 59 sekä Helsingin hallinto-oikeudelle antamaansa lausuntoon 21.6.2022 § 99.
- 2) Lisälausuman osalta rakennus- ja ympäristölautakunta lausuu seuraavaa:

Lisälausuman mukaan poikkeaminen vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

Luonnonsuojelualueista

Metsähallituksen selvitys luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovittamisesta Porkkalan luonnonsuojelualueella ja Porkkalanniemellä sijaitsevilla virkistysalueilla -selvityksessä todetaan, että Kirkkonummen saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaavassa virkistyskäyttöön (VR) varattujen alueiden arvokkaimmat osat on merkitty luonnonsuojelualueiksi (SL). Nyt kyseessä olevaa aluetta ei ole saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaavassa osoitettu luonnonsuojelualueeksi. Alueelle ei ole myöhemminkään perustettu luonnonsuojelualuetta. Alueella ei myöskään ole vireillä luonnonsuojelualan perustamista.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA): Porkkalan saaristo- ja viljelymaisema

Todettakoon, että valituksenalainen päätös on tehty 5.10.2021 eli ennen Valtioneuvoston päätöstä valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista. Mikäli asialla on kuitenkin vaikutusta, niin esitetään seuraavaa. Valtioneuvosto on tehnyt 18.11.2021 päätöksen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden alueluettelon päivityksestä siten, että ko. päätöksellä korvataan vuodelta 1995 peräisin olevan inventoinnin mukainen alueluettelo vuonna 2021 valmistuneella inventoinnilla ”Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021)”. Mainittuun vuonna 2021 valmistuneeseen inventointiin sisältyy nyt myös laaja Porkkalan maisema-alue nimellä ”Porkkalan saaristo- ja viljelymaisema”. Alue ei ole ollut siis mukana vuoden 1995 inventoinnissa. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.3.2022.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) -inventointiin sisältyvän arvioinnin (yleiskuvaus) mukaan Porkkalan saaristo- ja viljelymaisema on kulttuurihistoriallisesti arvokas maisemakokonaisuus, joka muodostuu ulkosaariston luodoista, Porkkalanniemen kalliorannoista, pienistä luotsikylistä sekä sisämaan laajoista viljely- ja kosteikkoalueista.

Alueen olennaisimpia maisemallisia arvotekijöitä ovat peltoaukeiden pienipiirteinen viljelymaisema, vanha kyläasutus sekä ulkosaaristosta sisämaan viljelyaukeisiin ulottuva maisemallinen jatkumo. Porkkalan kulttuurihistoriallisia kerrostumia rikastavat esihistoriallisen ajan hautaröykkiöt, 1600-luvulta periytyvät tielinjaukset, vanhat merenkulkureitit, majakka- ja luotsiyhdyskunnat sekä Porkkalan vuokra-ajan rakenteet.

Valtioneuvoston päätökseen sisältyy mm. maininta, jonka mukaan "Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevan valtioneuvoston päätöksen mukaan alueidenkäytössä huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Päätöksen mukaan luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kestävä käyttö toteutuu turvaamalla niiden alueellinen monimuotoisuus ja ajallinen kerroksisuus." Kyseisen kirjauksen mukaan myös ajallinen kerroksisuus kuuluu niihin arvoihin, joita tulee turvata. Ajallinen kerroksisuus on siis yksi alueen ominaispiirteistä, kuten inventointiin liittyvässä arvioinnissa (lainaus edellä) on todettu. Käytännössä tämä tarkoittaa myös sitä, että alueiden (ja niiden osien) kehittyminen ja muuttuminen jatkossakin on hyväksyttävää, eikä niitä ole tarkoitus ns. museoida.

Kun otetaan huomioon nyt valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi osoitetun alueen laajuus, joka on yhteensä 18 821 hehtaaria, niin voidaan todeta, että valituksen kohteena olevalla hankkeella ei kuitenkaan olisi olennaista vaikutusta maisemakokonaisuuteen ja niihin arvoihin, joiden perusteella se on alueluetteloon liitetty.

Kommentteja muuhun lisälausumassa todettuun

Alueiden käyttö perustuu tällä alueella voimassa olevaan oikeusvaikutteiseen Saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaavaan, missä alue on esitetty retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), ja jonka mukaan alue on varattu yleiseen retkeily- ja ulkoilukäyttöön.

Kunnan ympäristösuunnittelija on kommentoinut hanketta, eikä näe ristiriitaa laavuhankkeessa ja luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovittamisessa Porkkalan luonnonsuojelualueella ja Porkkalanniemellä sijaitsevilla virkistysalueilla tehdyn selvityksen (Metsähallituksen 2018) kanssa.

Viitaten lisälausumassa esitettyihin Lähteelän ulkoilualueen luontoarvoihin voidaan todeta, että kyseisessä kohdassa ei ole kallioita, ei rantaniittyä, eikä soistuvia alueita, vaan harvaa sekametsää. Laavut sijoittuvat olevan kävelyraitin vierelle, joten metsäalueelle ei tule hankkeen myötä uusia reittejä. Ympäristösuunnittelijan mukaan esitetyssä kohdassa ei ole yli 100-vuotiasta sekametsää. Lähteelän VR-alueen koko on yli 130 hehtaaria, ja esitetty laavujen paikka vie siitä ainoastaan alle 0,1 %.

Todettakoon lopuksi, että lisälausuman esittäjän lomarakennuspaikka sijoittuu yli puolen kilometrin päähän laavuista niin, että välissä on lisäksi toinen lomarakennuspaikka (RA).

Edellä esitetyn perusteella lisälausumassa esitetyllä ei ole vaikutusta rakennus- ja ympäristölautakunnan tekemään päätökseen.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely	Ympäristöpäällikkö Anu Hynninen poistui pykälän käsittelyn jälkeen kello 18.25.
Päätös	Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.
Selostus	<p>Pykälä tarkastettiin kokouksessa. Helsingin hallinto-oikeus pyytää lausuntoa rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöstä koskevan valituksen lisälausumasta. Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti 26.4.2022 § 59 myöntää poikkeamisen 4 laavun ja puuliiterin rakentamiseksi.</p> <p>Oheismateriaali: RY-päätös (22-30-POI) 26.4.2022 § 59 RY-lausunto (22-4-LAU) 21.6.2022 § 99 Valituksen lisälausuma 2.12.2022 Lisälausuman liite 1, Ympäristöministeriö VAMA 2021 Lisälausuman liite 2, Metsähallituksen selvitys</p>
Päätöshistoria	